

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економічної кібернетики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

О.І. Гура

2021 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	МАГІСТЕРСЬКИЙ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	051 Економіка
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	Економічна кібернетика
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Магістр з економіки

Запоріжжя, 2021

РОЗРОБЛЕНО кафедрою економічної кібернетики економічного факультету Запорізького національного університету

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Максишко Н.К., професор, доктор економічних наук, професор; Козін І.В., професор, доктор фізико-математичних наук, професор; Лось В.О., доцент, кандидат економічних наук, доцент; Макаренко О. І., доцент, кандидат економічних наук, доцент; Чеверда С.С., доцент, кандидат економічних наук.

ОБГОВОРЕНО ТА РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ КАФЕДРОЮ економічної кібернетики протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри економічної кібернетики

професор, доктор економічних наук

Н.К. Максишко

Схвалено науково-методичною радою економічного факультету

Протокол №1 від «30» серпня 2021 р.

Голова НМР факультету

І.І. Колобердяно.

ВСТУП

Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом, що забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системність, безперервність та послідовність змісту і завдань виробничої практики спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика».

Наскрізна програма практичної підготовки складена на основі освітньо-професійної програми магістр (пр. № 2 від 29.09.2020 Вченої ради ЗНУ) та відповідає стандарту вищої освіти спеціальності 051 «Економіка».

Виробнича практика спрямована на формування умінь, навичок, компетентностей, що відповідають кваліфікації, яку отримує здобувач вищої освіти на цьому освітньому рівні та дає можливість займати відповідні посади.

Рівень вищої освіти	магістерський
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економічна кібернетика
Освітня кваліфікація	Магістр з економіки

№ п/п	Вид практики	Обсяг кредитів	Місце проведення практики (організації, підприємства, установи)	Первинна посада, за якою проходить практика	Компетентності, якими повинен оволодіти студент (згідно з освітньою програмою)
1	Виробнича практика	6	виробничі підприємства, торгівельні підприємства, підприємства сфери ІТ, фінансові та страхові установи	Професіонал з економічної кібернетики Аналітик з комп'ютерних комунікацій Актуарій Фахівець з економічного моделювання екологічних систем Професіонал з корпоративного управління Економіст обчислювального (інформаційно-обчислювального) центру Фахівець з аналізу ринку праці Фахівець з ефективності підприємництва Економіст з планування Консультант з економічних питань	ІК: Здатність визначати й розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог. ЗК-01: Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК-02: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-04: Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК-06: Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК-07: Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК-08: Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК-09: Здатність приймати обґрунтовані рішення із використанням інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК-10: Здатність приймати рішення в умовах невизначеності з урахуванням ризиків. СК-01: Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. СК-03: Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки. СК-04: Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних

					<p>процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.</p> <p>СК-05: Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.</p> <p>СК-06: Здатність формувати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.</p> <p>СК-07: Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.</p> <p>СК-08: Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.</p> <p>СК-09: Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.</p> <p>СК-10: Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.</p> <p>СК-11: Здатність планувати і розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.</p> <p>СК-12: Здатність зрозуміти та застосувати математичні методи, які використовуються в сфері відображення економічної діяльності за допомогою методів економічної кібернетики.</p> <p>СК-13: Здатність моделювати проблеми управління та їх наслідки і пропонувати можливі шляхи вирішення із використанням методів економічної кібернетики та сучасних інформаційних технологій.</p> <p>СК-14: Здатність застосовувати відповідне програмне забезпечення та відповідні пакети стандартних програм.</p>
--	--	--	--	--	---

МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Мета, завдання та зміст практики відповідають компетентностям та програмним результатам навчання, які визначені спеціальністю 051 «Економіка» освітньою програмою «Економічна кібернетика».

Метою виробничої практики магістрів є узагальнення та вдосконалення набутих знань, практичних умінь і навичок, розвиток системного бачення, оволодіння професійним досвідом та формування готовності випускників до самостійної трудової діяльності, збір та опрацювання матеріалів для наукових досліджень та завершення кваліфікаційної роботи й оформлення її результатів.

Завдання практики:

- ознайомлення зі структурою, технологічним оснащенням підприємства чи установи;
- формування та розвиток у студентів професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретного виробництва;
- оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддями праці в галузі їх майбутньої спеціальності;
- здобуття практичних навичок та досвіду роботи в галузі застосування знань з економіки, економіко-математичного моделювання та нових комп'ютерних інформаційних технологій;
- підбір необхідного фактичного матеріалу для наукових досліджень, виявлення практичних проблем з метою написання кваліфікаційної роботи магістра.

Зміст практики визначається завданнями, які студент повинен виконати при її проходженні:

1. Характеристика створення і розвитку підприємства (організації).
2. Аналіз організаційної структури підприємства, його підрозділів, відділів (функції окремих підрозділів).
3. Опис діяльності підприємства (завдань, що вирішуються на підприємстві, їхня характеристика), аналіз основних економічних показників.
4. Опис методології та інструментарію економіко-математичного моделювання, що використовується на підприємстві для вирішення економічних завдань.
5. Опис стандартних програмних модулів, технології програмування.
6. Опис економічної суті конкретної задачі й аналітичний огляд методів її розв'язання.
7. Опис інформаційного, математичного та програмного забезпечення, що використовувалося при виконанні індивідуального завдання.
8. Обґрунтування типу прийнятої моделі, її опис і метод розв'язання.
9. Аналіз результатів розв'язання задачі, рекомендації для практичного використання.
10. Розрахунок економічної ефективності від прийнятих економіко-математичних рішень.

У результаті проходження виробничої практики студент повинен оволодіти такими програмними результатами навчання:

- формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем;
- розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності;
- вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово;
- розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності;
- оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді;
- обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень;
- збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань;
- приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень;
- застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях і в управлінні соціально-економічними системами;
- визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів;
- обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики;
- оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.
- розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем;
- організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проектів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення;
- здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати та аргументувати ефективність їх функціонування;
- досліджувати та прогнозувати розвиток соціально-економічних систем на основі системного підходу та з використанням сучасних інформаційних технологій.

КОНТРОЛЬ ЗА ПРОХОДЖЕННЯМ ПРАКТИКИ

Контроль за роботою студентів під час практики здійснюють:

- *від університету*: керівники практики, які відповідають за організацію практики, завідувачі кафедр, які забезпечують проведення практики, заступник декана економічного факультету з навчальної роботи, декан економічного факультету;
- *від бази практики*: керівник практики від бази практики.

Види та форми поточного та підсумкового контролю визначаються робочими програмами практик та навчальними планами.

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Основними видами звітної документації є звіт студента про проходження практики та щоденник практики. Інші види звітної документації визначаються робочими програмами практик, за пропозиціями випускових кафедр та затверджуються радою економічного факультету ЗНУ.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Критерії оцінювання роботи студентів під час проходження практик визначаються робочими програмами практик. Підсумки практик підводяться керівниками практики від кафедр на підставі оцінювання роботи студентів на базах практик, оформлення звітної документації та захисту звітів. Оголошення оцінок за проходження практик відбувається на підсумкових конференціях. Результати практик обговорюються на засіданнях кафедр, науково-методичної та вченої ради економічного факультету.

*Перелік баз практик, з якими укладені договори надаються в робочій програмі в розділі організація проходження практики за посиланням:

http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/organizatsiya-praktik-na-fakultetakh.html.

*Рекомендації до організації та проходження практики, зразки звітної документації та вимоги до оформлення звіту з практики розміщено в СЕЗН ЗНУ: Економічний факультет → Практична підготовка → освітня програма «Економічна кібернетика».